

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในมาตราที่ 7, 23, 24, 27, 29 และ 57 ซึ่งมีความสำคัญโดยสรุป คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน มีการเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาชุมชน รวมถึงหน่วยงานทางการศึกษาต้องนำประสบการณ์ความรู้ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคลากรมาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 2545: 6-28)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญเป็นผู้ปลูกฝังความเป็นไทยให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจและรักในความเป็นไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตนเองให้เหมาะสมกับสภาพสังคม เช่น การรู้จักทำการเกษตรแบบผสมผสานให้เหมาะสมกับสภาพธรรมชาติ ประกอบกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ร่วมกับดำเนินชีวิตและการจัดการศึกษาแล้ว ก็จะทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่สมบูรณ์แบบ คือ มีความเป็นไทยรู้จักอนุรักษ์สิ่งที่เป็นไทย มีความเป็นอยู่อย่างพอประมาณ มีความเป็นเหตุเป็นผล เหล่านี้เป็นภูมิคุ้มกันที่ดีที่ควรเกิดขึ้นกับเด็กไทย

แต่พบว่า สภาพปัจจุบันได้เกิดปัญหาการจัดการศึกษาโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่หลายประการ กล่าวคือ (1) สถานศึกษาชั้นพื้นฐานขาดการนำความรู้ในท้องถิ่นหรือชุมชนมาจัดการเรียนการสอน (2) ครูผู้สอนมีความเข้าใจในการนำความรู้และประสบการณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย และ (3) การประสานสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนยังไม่ชัดเจน ชุมชนจึงไม่สามารถเข้าไปร่วมกับโรงเรียนได้ และการจัดการเรียนการสอนยังไม่ได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเท่าที่ควรเป็น และ (4) ขาดแนวทางการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2542: 69-81)

ได้มีความพยายามในการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ มีการจัดทำแผนงานใน 3 ด้าน คือ แผนงานที่ 1 การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา แผนงานที่ 2 ส่งเสริมสำรวจและวิจัยเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา แผนงานที่ 3 การยกย่องครูภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการศึกษา

การจัดการเรียนการสอน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสอดคล้องและเหมาะสม ตอบสนองตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม 2545 ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ในชุมชนของตนกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์สิ่งที่ดีงามที่เป็นของไทย ประกอบกับการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตจะทำให้ผู้เรียนหรือนักเรียน พึ่งพาตนเอง รู้จักพึ่งพากันในกลุ่ม และมีการจัดการที่ดี

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชดำรัสแก่ชาวไทยนับตั้งแต่ปี 2517 เป็นต้นมา ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงได้รับการเชิดชูเป็นอย่างสูงจากองค์กรสหประชาชาติว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ ต่อประเทศและนานาชาติ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลางที่ชี้แนวทางการ ดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมี ความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิต อย่างสมดุลและยั่งยืนในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมและนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษานั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกลไกที่สำคัญที่จะให้ชุมชนมี ส่วนร่วม และภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นต้องยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับ นักเรียน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีการจำแนกไว้ถึง 9 ด้านด้วยกัน คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขา เกษตรกรรม สาขาหัตถกรรม สาขาแพทย์แผนไทย สาขาศิลปกรรม สาขาการจัดการ สาขาภาษา และวรรณกรรม และสาขาศาสนาและประเพณี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541: 24-25) จากการศึกษากับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดนนทบุรีจะพบว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับที่ นักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ได้มากในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพมี 3 ด้าน คือ สาขา เกษตรกรรม สาขาหัตถกรรม และสาขาแพทย์แผนไทย

ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงจะเป็นตัวอย่างที่ดีที่นักเรียนจะใช้เป็นแบบ แผนของการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ การถ่ายทอดโดยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนว เศรษฐกิจพอเพียง โดยตรงนั้นนักเรียนอาจจะได้รับการถ่ายทอดความรู้ไม่ครบสมบูรณ์ เนื่องจาก ปัจจัยหลายประการ เช่น จำนวนนักเรียนที่มาก งบประมาณหรือค่าใช้จ่ายในการพานักเรียนมา ศึกษา ตัวภูมิปัญญาท้องถิ่นเองท่านยังมีวิธีการถ่ายทอดที่ยังไม่ชัดเจน ฯลฯ ควรได้จัดทำในรูปของ ชุดการเรียน โดยนำความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุไว้ในรูปของสื่อ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาชุดการเรียน เรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง” ชุดการเรียนเป็น สื่อประสมที่รวบรวมสื่อหลายประเภท รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นสื่อหลักที่ถ่ายทอดความรู้

และประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ข้อดีของชุดการเรียน คือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูผู้สอนนำมาใช้ในการสอนเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นต้นแบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา และผู้เรียนจำนวนมากสามารถศึกษาได้จากชุดการเรียนและเผยแพร่ไปยังโรงเรียนเป็นเครือข่ายการศึกษา แม้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นท่านนั้นเสียชีวิตไปแล้ว แต่ผลงานความรู้และประสบการณ์ยังถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องสืบต่อไป ดังนั้น ชุดการเรียนเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง จะปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของความเป็นไทย รู้จักนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นยึดถือปฏิบัติ คือ การรู้จักพึ่งพาตนเอง การรู้จักพึ่งพากันเอง และการบริหารจัดการที่ดี เพื่อมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตและในการเรียน การวิจัยในครั้งนี้ต้องการให้นักเรียนได้รับความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง และให้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้

การพัฒนาชุดการเรียนเรื่อง “ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง” ได้เริ่มดำเนินการศึกษาความต้องการความรู้และประสบการณ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจ และศึกษาความรู้และประสบการณ์ในตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาเป็นองค์ความรู้ในการสร้างชุดการเรียน ชุดการเรียนดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพ ได้ดำเนินการนำมาใช้จริง และประเมินและติดตามผลของการใช้ เพื่อให้แน่ใจว่าชุดการเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ ทักษะความชำนาญในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นักเรียนได้ศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน
2. เพื่อทดลองใช้ชุดการเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน
3. เพื่อประเมินและติดตามชุดการเรียนเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ชุดการเรียนเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนเรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น

3. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงในระดับมากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยและพัฒนา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มี 4 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ครูและนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 158 โรงเรียน เพื่อสำรวจความต้องการเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ที่ต้องการได้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มที่ 2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 35 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มที่ 3 นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 158 โรงเรียน เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกลุ่มที่ 4 นักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรี จำนวน 158 โรงเรียน เพื่อทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 4 กลุ่ม ได้มาดังนี้ กลุ่มที่ 1 ครูและนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เรียนภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน จำแนกเป็นครูผู้สอนจำนวน 25 คน นักเรียนประถมศึกษาจำนวน 25 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 25 คน ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง กลุ่มที่ 2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 15 คนเลือกแบบเจาะจง ได้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 3 ด้าน ด้านการเกษตร ด้านหัตถกรรม และด้านแพทย์แผนไทย ด้านละ 5 ท่าน กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 75 คน จำแนกเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 25 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 25 คน เป็นนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรีที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง และกลุ่มที่ 4 นักเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 90 คน เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เป็นนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนนทบุรีที่เรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. เนื้อหาสาระในการวิจัย ครอบคลุม ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่ ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมการทำหัวโขน และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์แผนไทยการทำลูกประคบ

4. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ ครอบคลุมกระบวนการหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยยึดแนวทางของศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ในชั้นทดลองใช้เบื้องต้น ประกอบด้วย การหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (กับนักเรียนจำนวน 3 คน) การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (กับนักเรียนจำนวน 6 คน) และการหาประสิทธิภาพแบบภาคสนาม (กับนักเรียนจำนวน 16 คน) โดยการหาประสิทธิภาพ E_1/E_2 การศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียน และการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. การทดลองใช้จริงของชุดการเรียนรู้ ครอบคลุม การนำชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพใน 3 ขั้นตอนแล้ว คือ แบบเดี่ยว แบบกลุ่ม และแบบภาคสนาม มาทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ดังกล่าว มีคะแนนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน

6. การประเมินและติดตามชุดการเรียนรู้ ครอบคลุมการสัมภาษณ์นักเรียนแบบเผชิญหน้า ในการทดลองใช้จริงหลังจากที่นักเรียนเรียนจากชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเวลา 1 เดือน

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครอบคลุม (1) แบบสัมภาษณ์ความต้องการความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง (2) แบบสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง (3) ชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง (4) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (5) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และ (6) แบบสัมภาษณ์นักเรียนในการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปใช้

8. ระยะเวลาในการวิจัย (ทดลอง) พฤษภาคม – มิถุนายน 2553

นิยามศัพท์

1. ชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง สื่อประสมที่มีการจัดระบบเนื้อหา ประกอบด้วย ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประมวลสาระ วิดิทัศน์ และคู่มือเผชิญประสบการณ์ เน้นการเรียนที่นักเรียนต้องได้รับประสบการณ์ตรง ลงมือปฏิบัติ ยึดแนวการผลิตตามระบบการผลิตชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ชุดการเรียนรู้นี้ประกอบด้วย 3 หน่วยประสบการณ์ คือ หน่วยประสบการณ์ที่ 1 (ชุดการเรียนรู้ที่ 1) การจัดทำแผนงานเกษตรทฤษฎีใหม่ หน่วยประสบการณ์ที่ 2 (ชุดการเรียนรู้ที่ 2) การทำหัวโขนของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง และหน่วยประสบการณ์ที่ 3 (ชุดการเรียนรู้ที่ 3) การทำลูกประคบของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง

2. **ภูมิปัญญา** หมายถึง ความรู้ ความเชื่อ ความสามารถ และแนวทางการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหารวมทั้งสงบสุขในชีวิต

3. **ภูมิปัญญาท้องถิ่น** หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายของชาวบ้านที่ใช้ในการแก้ปัญหาและการดำรงชีวิต โดยได้รับการถ่ายทอดสั่งสมกันมาผ่านกระบวนการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย

4. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ของชาวบ้านในชุมชนจังหวัดนนทบุรีที่ใช้ในการแก้ปัญหาและดำเนินชีวิต โดยได้รับการถ่ายทอดสั่งสมมาผ่านกระบวนการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้แก่ ความพอประมาณ การพึ่งพาตนเอง การพึ่งกันเอง การจัดการที่ดี ความรอบรู้ และมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงมีเพียง 3 ด้าน คือ ด้านเกษตรผสมผสาน ด้านหัตถกรรม ด้านการทำห้วยโชน และด้านการแพทย์แผนไทยการทำลูกประคบ

5. **เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 ของชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** หมายถึง คุณภาพของชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้จาก “กระบวนการ” และ “ผลลัพธ์” มีค่าร้อยละ 80 ค่าร้อยละ 80 ตัวแรก คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากภารกิจและงานที่นักเรียนทำ ค่าร้อยละ 80 ตัวหลัง คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยการทำแบบทดสอบหลังเรียน เกณฑ์ประสิทธิภาพยอมรับเมื่อเท่ากับเกณฑ์ที่กำหนด สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่เกิน 2.5% และต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่เกิน 2.5%

6. **ความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** หมายถึง การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนระดับพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. **ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** หมายถึง น้ำหนักของคะแนนที่นักเรียนให้ได้ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ระดับเห็นด้วยมาก ระดับเห็นด้วยปานกลาง ระดับเห็นด้วยน้อย และระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด เกี่ยวกับส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่นักเรียนได้รับ

8. **การประเมินและการติดตามนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** หมายถึง การตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้มีการถ่ายทอดความรู้และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และการประเมินและติดตามใช้การสัมภาษณ์รายบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ได้ชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถนำชุดการเรียนรู้ดังกล่าวไปใช้ได้

2. ทำให้ได้ต้นแบบในการผลิตชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยึดแนวเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำเนื้อหาสาระที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่น ๆ ผลิตชุดการเรียนรู้ดังกล่าวได้

3. นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและการเรียนการสอน